

Äntligen har vi kunnat skicka ut en läkare igen! Suzanne Lunding, infektionsläkare, berättar här om sin första vecka på Mchukwi Hospital i Tanzania

Mycket att lära – och att lära ut – för Suzanne Lunding på Mchukwi Hospital

När jeepen hoppade fram på den röda grusvägen omgiven av grönt på båda sidor och en härlig utsikt över det tanzaniska landskapet, kunde jag känna Afrika krypa under skinnet igen, in i kropp och själ. Fylld med den känslan kom jag till Mchukwi sjukhus.

I huset där jag skulle bo hade Mary – hushållerskan – redan förberett en av sina läckra kryddiga måltider. Jag välkomnades av ungdomarna som också bor där och omedelbart försökte de förbättra mina icke-existerande swahilikunskaper. De har visat sig vara en värdefull informationskälla till Tanzania sett genom unga tanzaniers ögon.

Koll på verktyglådan

Nästa morgon fick jag ett varmt välkomnande från all personal. Gynekologen Roland Boij och hans fru, barnmorskan Carin från Sverige, visade mig runt på sjukhuset. Tillsammans med chefsläkaren dr Guzuye gjorde vi preliminära planer för min tid på Mchukwi. Jag tillbringade också tid på apoteket och fick en överblick över vilka läkemedel som finns tillgängliga på plats. Som medicinläkare är apoteket en viktig del av "verktyglådan" och ger en uppfattning om vad som är genomförbart.

Min första vecka har gått och jag har varit i en brant inlärningskurva! Jag har tillbringat veckan med att gå

tillsammans med en kollega på ronder och på öppenvårds-kliniken. Vi har utbytt kunskap och jag har handlett och diskuterat patienter med medicinska och infektiösa tillstånd. Det finns en öppen och mycket respektfull ton bland kollegor och mellan olika yrkesgrupper, unga och äldre, som verkligen är positiv.

Personal i samspråk med en liten patient och hans mamma.

Sjukdomspanoramat på Mchukwi

Mchukwi har ca 100 bäddar fördelat på en manlig avdelning och en kvinnlig/barn, en pre- och postnatal avdelning och en klinik som tar hand om tbc och hiv.

Verksamheten återupptas

Äntligen har coronarestriktionerna börjat lätta lite grann, och vi har så smått börjat återuppta vår verksamhet igen. Som ni läser i det här brevet har vi en infektionsläkare på Mchukwi hospital, Tanzania. Judit Sundström, ob/gynläkare finns just nu på Mutomo Hospital i Kenya. Dessutom kommer vi att skicka barnsjuksköterskorna Marita Hasselberg och Catharina Sillén samt barnmorskan Linda Bergelin till Nkinga Referral Hospital i Tanzania i november. De kommer att tillsammans med lokal personal leda kursen Pediatric Nursing Course. I mitten på november skickar vi också allmänläkaren Cecilia Assarsson och barnmorskan Marita Wahlström till Lokichoggio i Kenya. De kommer att följa upp det arbete som pågått där ett an-

tal år med inriktning på barns och mödrars hälsa. Sedan i somras har också stöttning online pågått. Detta kommer de att följa upp och planera vidare kring.

Är du intresserad av uppdrag under 2022 får du gärna höra av dig. En del är uppbokat, men vi har plats för flera! Berätta gärna när det skulle passa dig att åka när du skriver.

Save the date

Vi vill redan nu meddela er att vi planerar att hålla Inspirations- och fortbildningsdagarna i Holsbybrunn 7-8 maj 2022, med årsmöte för Skandinaviska Läkarbanken 8 maj. Vi hoppas att mötas live nästa år. Så skriv upp datumen i din kalender!

Sjukhuset betjänar mer än 250 000 personer, men i verkligheten många fler, eftersom patienter från andra regioner också kommer dit. Många komplicerade förlossningar och kejsarsnitt genomförs på Mchukwi sjukhuset, prostatakirurgi är en annan prioriterad operation. Men alla typer av tillstånd; trafikolyckor, förgiftningar, malaria, andra medicinska fall och mycket annat kommer in på sjukhuset. Vissa fall är verkligen hjärtskärande som den lilla flickan, mindre än 1 år, som dog efter att av misstag ha fått i sig ett kemiskt medel. Jag har ännu inte sett några fall av misstänkt Covid-19. Det är dock positivt att se hur information om covid finns på TV med uppmuntran att vaccinera sig. Ett vaccin finns tillgängligt för personalen på sjukhuset.

Skicklig personal med begränsade resurser

Mchukwi sjukhus har skickliga narkossjuksköterskor och en hel del kirurgi görs under spinal anestesi. Det finns tillgång till röntgen och ganska avancerat ultraljud, EKG, och transvaginalt ultraljud, en operationssal och en helt ny förlossningsbyggnad. Det finns ett laboratorium som kan göra enkel blodanalys, TB-mikroskopi, blodutstryk, snabbtest för malaria, hiv, hepatit B och C, test för sicklellcellsjukdom och odlingar. Upphandlingsfrågor är dock som på många håll en utmaning för diagnostik och behandling. För närvarande är det inte möjligt att få analys av CRP på grund av brist på reagenser. Blododlingsskåpet fungerar inte vilket innebär att odlings- eller resistens-testning inte kan tillhandahållas. Allt detta är viktiga verktyg i vårt arbete. En stor utmaning för kirurgin den här veckan har varit att den sista fungerande narkos-

apparaten gick sönder. Just då väntade en patient på en operation för ett perforerat magsår, vilken därför inte var genomförbar. Förhoppningsvis är maskinen lagad idag.

I fredags blev jag inbjuden att ge en lektion om riskerna med antibiotikaresistens och om hur och när antibiotika ska användas. Förberedelserna gav mig ett bra tillfälle att bekanta mig med Tanzanias riktlinjer då det gäller antibiotika, eftersom föreläsningen i allmänhet måste följa dem för att inte orsaka onödig förvirring. Det mottogs mycket väl med bra feedback och reflektioner.

Energi för veckan som kommer

Idag är det söndag och jag har haft en trevlig helg. Igår följde jag med några kollegor för att se den stora Rufije-floden och shoppa i den närliggande staden Ikwiriri. I morse presenterades jag i kyrkan och njöt av en inspirerande gudstjänst fylld med musik och dans, där barnen njöt i fulla drag. Ren energi för den kommande veckan!

Barnen deltog i gudstjänsten med liv och lust!

Josefine Henrysson, som gör sin ST inom medicin, var trainee i Tanzania i början av 2021. Här skriver hon om ett besök på Kristna läkare och medicinarstudenter i Sveriges läger dit hon inbjudits att berätta om sitt uppdrag.

En dag på Broddetorp

En solig fin höstdag i oktober besökte jag det årliga lägret för kristna läkare och medicinarstudenter på den mysiga lägergården Broddetorp, strax utanför Falköping. Jag har själv många fina minnen från dessa läger. Jag blev tillfrågad att komma dit och berätta om min resa till Tanzania med Skandinaviska Läkarbanken som jag var på i början av året, då temat för årets läger var "medicin och mission".

Det var ett tjugotal personer med. Många ställde frågor och det blev mycket fina samtal då de även vågade ställa lite svårare och personliga frågor såsom hur det hade påverkat mig som person att möta vissa situationer som

man sällan eller aldrig behöver möta i sitt jobb här i Sverige. Jag fick belysa den tacksamhet jag känner över att i mitt jobb kunna ge alla patienter den vård de bäst behöver oavsett deras ekonomiska status. Samtidigt fick jag beskriva hur förundrad jag blivit över hur långt man ändå kan komma bara genom att göra det bästa med det man har. Samt hur inspirerad jag blivit över personalen på sjukhuset i Mchukwi som fortsatte arbeta med glädje och kärlek till sina patienter trots att de inte kunde vara säkra på att få ut sin månadslön. Jag tror och hoppas att flera blev inspirerade över att i framtiden göra något liknande.

Från början såg det inte ut som att jag skulle kunna vara med på plats så planen var att vara med digitalt. Men som de flesta av oss säkert känner nu efter de sista åren så kan det digitala i många situationer aldrig ersätta det fysiska mötet. Det var därför otroligt roligt att det ordnade sig så att jag kunde vara med på plats. Ännu mer tacksam över detta blev jag när jag på eftermiddagen skulle åka hemåt igen och en av de som ansvarade för lägret sa att "Det var ett bönesvar att du kunde komma hit".